

2022Z15008

(ingezonden 13 juli 2022)

Vragen van het lid Alkaya (SP) aan de staatssecretaris van Financiën over het bericht dat de Belastingdienst de regels schond om Uber te helpen

Vraag 1

Hebt u kennisgenomen van het bericht dat hoge ambtenaren van de Belastingdienst regels overtraden om Uber te bevoordelen? 1) Wat is uw reactie hierop?

Vraag 2

Wat vindt u ervan dat de opstelling van de Belastingdienst door Uber wordt omschreven als 'beschermend', 'collaboratief' en 'verdedigend'?

Antwoord vraag 1 en 2

Ik heb hier kennis van genomen. De Belastingdienst doet onderzoek met betrekking tot deze berichtgeving. Dit onderzoek acht ik van belang om de juiste informatie te achterhalen. De bevindingen van het onderzoek verwacht ik in september te ontvangen. Vanwege de fiscale geheimhoudingsplicht van artikel 67 Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) kan ik echter niet openbaar ingaan op individuele fiscale dossiers. Dit kan in bijzondere gevallen wel in een vertrouwelijke briefing aan uw Kamer. In antwoord op vraag 6 licht ik dit nader toe.

Vraag 3

Hoe verhoudt de tevredenheid van multinationals over de Belastingdienst zich tot de tevredenheid van andere doelgroepen, zoals particulieren en het mkb?

Antwoord vraag 3

De Belastingdienst laat jaarlijks een belevingsonderzoek uitvoeren, de Fiscale Monitor. In de Fiscale Monitor wordt niet direct naar de tevredenheid over het functioneren van de Belastingdienst gevraagd. Wel wordt voor verschillende doelgroepen een algemeen oordeel gemeten met behulp van één vraag: "Welk rapportcijfer van 1 tot en met 10 zou u de Belastingdienst geven voor de manier waarop hij in het algemeen functioneert?". Vanwege praktische uitvoerbaarheid, zoals het kunnen garanderen van de anonimiteit, zijn multinationals geen aparte doelgroep in het onderzoek, wel worden grote ondernemingen in het onderzoek betrokken. De laatst beschikbare cijfers op dit moment zijn van de meting Fiscale monitor 2021. Op het functioneren van de Belastingdienst gaven particulieren een gemiddeld cijfer van 6,1, ondernemingen in het MKB 6,6 en grote ondernemingen 7,1. Cijfers over voorgaande jaren zijn te vinden op de website van de Belastingdienst¹.

Vraag 4

Vindt u het gewenst dat de Nederlandse Belastingdienst een multinational zoals Uber, die wereldwijd verschillende soorten belasting en werknemersrechten ondermijnt, zo in bescherming neemt?

Antwoord vraag 4

In het algemeen merk ik op dat de Belastingdienst uitvoering geeft aan de wet- en regelgeving en jurisprudentie. Ik heb geen aanleiding te veronderstellen dat bij de toepassing daarvan de Belastingdienst multinationals in bescherming neemt. Vanwege de fiscale geheimhoudingsplicht van artikel 67 AWR kan ik echter niet openbaar ingaan op individuele fiscale dossiers. Zoals ik in antwoord 2 heb aangegeven onderzoekt de Belastingdienst de berichtgeving over de Belastingdienst in relatie tot Uber. De conclusies daarvan kunnen in een vertrouwelijke briefing aan uw Kamer aan de orde komen.

¹<https://over-ons.belastingdienst.nl/organisatie/hoe-ziet-nederland-de-belastingdienst/>

Vraag 5

Denkt u dat de uitgelekte documenten en mediaberichten over Uber het vertrouwen in publieke instanties zoals de Belastingdienst verder hebben verkleind? Zo ja, voelt u zich hier medeverantwoordelijk voor?

Antwoord vraag 5

Vertrouwen is een complex en breed begrip dat verschillende elementen raakt. Het gaat daarbij onder meer om competentie, welwillendheid en integriteit. Vertrouwen van burgers en bedrijven in de Belastingdienst wordt beïnvloed door diverse factoren; door directe ervaringen met de Belastingdienst maar ook door mediaberichtgeving. Ik kan daarom niet zeggen óf en in welke mate deze berichten een rol spelen in eventuele ontwikkelingen in het vertrouwen in de Belastingdienst. Als het vertrouwen in de Belastingdienst daalt dan wordt dat op termijn zichtbaar in de periodieke meting in het kader van de Fiscale Monitor, maar daarmee is nog niet bekend wat daarvan de oorzaak of oorzaken zijn.

Vraag 6

Hebt u kennisgenomen van hetgeen in de zogenaamde Uber-files wordt beschreven, namelijk dat de Nederlandse Belastingdienst informatieverzoeken van Europese evenknieën tijdelijk naast zich neerlegde om Uber te helpen? Zo ja, wat vindt u hiervan?

Antwoord vraag 6

Van de mediaberichtgeving over de Uber-files heb ik kennisgenomen. Vanwege de fiscale geheimhoudingsplicht van artikel 67 AWR kan ik niet ingaan op individuele fiscale dossiers. De fiscale geheimhoudingsplicht van artikel 67 AWR is een belangrijke bouwsteen in ons fiscale stelsel. Anderzijds vormt het informatierecht van artikel 68 Grondwet één van de pijlers van ons parlementaire stelsel. Onder andere in de brief van 2 februari 2015 is een van mijn ambtsvoorgangers ingegaan op de weging tussen enerzijds de fiscale geheimhoudingsplicht uit artikel 67 AWR en anderzijds het informatierecht van de Tweede Kamer.² Tussen deze twee uitersten die hieruit voortvloeien (openbare inlichtingenverstrekking en géén inlichtingenverstrekking), bestaat ook een tussenvorm, namelijk het verstrekken van vertrouwelijk inlichtingen aan de Tweede Kamer in een besloten commissievergadering.³ Hoewel het in beginsel niet gebruikelijk is om met de Tweede Kamer in discussie te treden over individuele belastingplichtigen, kan dit anders zijn in zaken die tot grote maatschappelijke ophef hebben geleid. Naar mijn mening is daar in dit geval sprake van. Daarom bied ik uw Kamer een vertrouwelijke briefing aan. In deze briefing kan op deze vraag worden ingegaan.

Vraag 7

Kunt u precies aangeven op welke momenten er door de Belastingdienst in de afgelopen tien jaar informatieverzoeken over Uber zijn ontvangen van andere Europese belastingdiensten en wat er met die verzoeken is gebeurd?

Antwoord vraag 7

De Belastingdienst doet onderzoek naar deze casus. Dit onderzoek acht ik van belang om de juiste informatie te achterhalen. Vanwege de fiscale geheimhoudingsplicht van artikel 67 AWR kan ik niet ingaan op individuele fiscale dossiers. Daarom bied ik u een vertrouwelijke briefing over deze casus aan. Verder verwijs ik naar mijn antwoord op vraag 6.

Vraag 8

Kunt u aangeven hoe lang de Belastingdienst heeft gedaan om te voldoen aan die informatieverzoeken over Uber?

Antwoord vraag 8

² Kamerstukken II 2014/15, 31 066, nr. 228

³ Kamerstukken II, 2017/18, 28 362, nr. 11

De Belastingdienst doet onderzoek naar deze casus. Dit onderzoek acht ik van belang om de juiste informatie te achterhalen. Vanwege de fiscale geheimhoudingsplicht van artikel 67 AWR kan ik niet ingaan op individuele fiscale dossiers. Ik wil daarom graag een vertrouwelijke briefing aan u aanbieden over deze casus. Zie ook mijn antwoord op vraag 6.

Vraag 9

Hebt u er kennis van genomen dat de Belastingdienst meermaals vertrouwelijke informatie heeft gelekt naar Uber? Zo ja, wat vindt u daarvan?

Antwoord vraag 9

Ik heb kennisgenomen van de berichten in de media dat de Belastingdienst meermaals vertrouwelijke informatie naar Uber zou hebben gelekt. Vanwege de fiscale geheimhoudingsplicht van artikel 67 AWR kan ik niet ingaan op individuele fiscale dossiers. De Belastingdienst doet onderzoek met betrekking tot deze casus. Dit onderzoek acht ik van belang om de juiste informatie te achterhalen. Op voorhand geef ik aan dat ik vanwege artikel 67 AWR de onderzoeksresultaten niet openbaar zal kunnen delen. Ik wil daarom graag een vertrouwelijke briefing aan u aanbieden over deze casus. Zie ook antwoord op vraag 6.

Vraag 10

Welke vervolgstappen gaat u nemen in de richting van de personen en/of afdelingen binnen de Belastingdienst die vertrouwelijke informatie hebben (doen) lekken naar Uber?

Antwoord vraag 10

In zijn algemeenheid merk ik op dat ik over personele aangelegenheden in het openbaar geen mededelingen doe.

Vraag 11

Welke afdeling van de Belastingdienst was destijds primair verantwoordelijk voor de contacten met Uber en in hoeverre was de politieke en/of ambtelijke top op de hoogte van hun werkwijze?

Antwoord vraag 11

De Belastingdienst houdt toezicht op het naleven van fiscale wet- en regelgeving. Onderdeel daarvan is het heffen en innen van rijksbelastingen en premies volksverzekering. In de Leidraad Toezicht Grote Ondernemingen⁴ is opgenomen hoe dit toezicht wordt vormgegeven voor de ongeveer 8.500 grootste ondernemingen. Deze Leidraad is openbaar. Uit deze Leidraad volgt dat de klantcoördinator die deel uitmaakt van een behandelteam, namens de inspecteur, verantwoordelijk is voor de uitvoerings- en toezichtstrategie en de daarbij behorende contacten met belastingplichtigen. In dit geval valt de klantcoördinator en het behandelteam onder de directie Grote Ondernemingen van de Belastingdienst. De politieke en/of ambtelijke top is niet op de hoogte van de werkwijze van een individueel behandelteam. Vanzelfsprekend wordt de ambtelijke en mogelijk ook de politieke top ingelicht in daartoe aanleiding gevende gevallen.

Vraag 12

Bent u het met hoogleraar belastingrecht Jan van de Streek eens dat de Belastingdienst flagrant in overtreding is wanneer informatie over de standpunten en onderhandelingsstactiek van EU-bondgenoten met Uber worden gedeeld? Wat zijn de consequenties hiervan?

Antwoord vraag 12

Vanwege de fiscale geheimhoudingsplicht van artikel 67 AWR kan ik niet ingaan op een individueel fiscaal dossier. Wel kan ik in zijn algemeenheid het proces inzake de behandeling van informatieverzoeken nader toelichten. Dit proces ligt vast in de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen (WIB). In de praktijk toetst het Central Liaison

Office (CLO) van de Belastingdienst na ontvangst van een informatieverzoek uit het buitenland of het informatieverzoek aan de geldende criteria voldoet. Het verzoek moet bijvoorbeeld voldoende individualiseerbaar zijn en er moet sprake zijn van een heffingsbelang in de verzoekende staat. Indien de Belastingdienst beschikt over de gevraagde gegevens wordt het verzoek afgehandeld. Ingeval de Belastingdienst niet over de informatie beschikt wordt op grond van artikel 8, eerste lid, WIB jo. artikel 5 WIB jo. hoofdstuk VIII, afdeling 2, AWR een onderzoek ingesteld bij de informatiehouder.

Daarnaast kunnen de bevoegde autoriteiten van één of meer andere staten overeenkomen om gelijktijdig, elk op het eigen grondgebied, bij één of meer personen ten aanzien van wie zij een gezamenlijk of complementair belang hebben, controles te verrichten en de aldus verkregen inlichtingen uit te wisselen (art. 8a WIB). Dit wordt een multilaterale controle (MLC) genoemd. Een MLC wijkt af van een regulier onderzoek in die zin dat bij een MLC de bevoegde autoriteiten nauw samenwerken. Verder is niet ongebruikelijk dat de deelnemende staten onderling hun tactiek en belangen bepalen en met elkaar delen.

De vertrouwelijkheid van een informatieverzoek of MLC is verankerd in bilaterale en multilaterale verdragen, zoals artikel 26 van het OESO Modelverdrag. Deze interstatelijke geheimhouding heeft als doel om de controle-strategische belangen van de verzoekende staat te beschermen. Een informatieverzoek kan gaan over een individuele belastingplichtige, maar kan ook de vorm hebben van een derdenonderzoek, waarbij informatie bij een administratieplichtige over een derde (de belastingplichtige in de verzoekende staat) wordt opgevraagd. Los van de interstatelijke geheimhoudingsplicht geldt in een dergelijk geval ook de eventuele nationale fiscale geheimhoudingsplicht.

Niet elke bekendmaking over de persoon of zaken van een ander is verboden, maar alleen die bekendmaking die niet noodzakelijk is voor de uitvoering van de belastingwet, in dit geval in het kader van wederzijdse bijstand. Het hangt dus van de individuele feiten en omstandigheden van het geval af welke informatie er kan worden gedeeld met belanghebbende.

Ten slotte gelden voor het afdoen van informatieverzoeken van andere landen wettelijke termijnen. Artikel 5a, eerste lid, van de WIB verplicht de Belastingdienst tot verstrekking van de gevraagde gegevens binnen 6 maanden na de ontvangst van het verzoek. Indien de gevraagde informatie reeds in het bezit is van de Belastingdienst, geldt, op grond van artikel 5a, eerste lid, WIB, een termijn van 2 maanden na de datum van ontvangst van het informatieverzoek. Als een informatieverzoek niet voldoet aan de daaraan gestelde eisen laat de Belastingdienst op grond van artikel 5a, vierde lid, WIB de competente autoriteit van de verzoekende staat binnen 1 maand na de ontvangst van het verzoek weten welke tekortkomingen het verzoek vertoont. De genoemde termijnen gaan dan in op het moment dat de benodigde aanvullende informatie is ontvangen.

Vraag 13

Klopt het dat de Nederlandse Belastingdienst heeft gelobbyd bij andere EU-lidstaten om Uber aldaar een fiscaal gunstiger positie te geven? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord vraag 13

Vanwege de fiscale geheimhoudingsplicht van artikel 67 AWR kan ik niet ingaan op individuele fiscale dossiers. In zijn algemeenheid geldt dat de Belastingdienst op grond van verdragen en andere internationale regelingen met andere landen overlegt over bijvoorbeeld de vraag in welk land een (rechts)persoon belastingplichtig is en welk deel van de winst waar mag worden belast, dit is geen lobbyen.

Vraag 14

Bent u voornemens om het mogelijk schenden van regels door de Belastingdienst te laten onderzoeken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 14

Zoals ik in mijn aanbiedingsbrief bij de antwoorden op deze vragen heb aangegeven, doet de Belastingdienst onderzoek of regels zijn geschonden. Daarnaast heb ik externe deskundigen, die niet zijn verbonden aan een advieskantoor of de Belastingdienst, gevraagd de uitkomsten van dit onderzoek te toetsen. Ik verwacht de resultaten van het onderzoek inclusief de externe toetsing in september.

Vraag 15

Vindt u het gezien bovenstaande nog altijd een goed idee dat grote bedrijven om tafel kunnen gaan met de Belastingdienst om te onderhandelen over de fiscale beoordeling van hun activiteiten?

Antwoord vraag 15

Onderdeel van de werkwijze van de Belastingdienst is dat belastingplichtigen met de Belastingdienst contact kunnen zoeken. Dat geldt voor alle belastingplichtigen, dus voor burgers en bedrijven. In het Besluit Fiscaal Bestuursrecht ⁵ zijn regels gesteld inzake vooroverleg. Daarbij is onder meer opgenomen dat fiscale grensverkenning en handelen in strijd met de goede trouw jegens verdragspartners niet tot (voor)overleg kan leiden of reden is om het gesprek te beëindigen. De Belastingdienst geeft duidelijkheid binnen de kaders van wet- en regelgeving, beleid, jurisprudentie en internationale afspraken. Hierbij is geen sprake van onderhandelen maar van het vaststellen van een juiste fiscale behandeling gegeven de specifieke feiten en omstandigheden van het individuele geval.

Vraag 16

In hoeverre is de werkwijze van de Belastingdienst in relatie tot Uber in de afgelopen jaren veranderd?

Antwoord vraag 16

In de Leidraad Toezicht Grote Ondernemingen is opgenomen hoe het toezicht van de Belastingdienst wordt vormgegeven voor de ongeveer 8.500 grootste ondernemingen die gevestigd zijn in Nederland. Voor elk van deze ondernemingen stelt de Belastingdienst een individueel strategisch behandelplan op aan de hand van de aanwezige informatie over de compliance van de betreffende organisatie en fiscale risico's. Dit individueel behandelplan wordt bijgesteld naar aanleiding van nieuwe informatie. Over het specifieke strategische behandelplan van Uber kan ik op grond van artikel 67 AWR geen uitsluitel geven.

Vraag 17

Kunt u uitsluiten dat in de toekomst de Nederlandse Belastingdienst vertrouwelijke informatie lekt aan multinationals of de internationale bestrijding van belastingontduiking op de een of andere manier tegenwerkt?

Antwoord vraag 17

De Belastingdienst is gehouden te werken binnen de kaders van wet- en regelgeving, beleid, jurisprudentie en internationale afspraken. Het blijft altijd mensenwerk en er kan nooit volledig worden uitgesloten dat er een keer iets mis kan gaan.

⁵ Staatscourant 2021, 44622

2022Z15055

(ingezonden 14 juli 2022)

Vragen van het lid Romke de Jong (D66) aan staatssecretaris van Financiën over het artikel 'Hoge ambtenaren Belastingdienst schonden regels om Uber te bevoordelen'

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel 'Hoge ambtenaren Belastingdienst schonden regels om Uber te bevoordelen'?

Antwoord vraag 1

Ja, ik heb hier kennis van genomen.

Vraag 2

Bent u het eens dat burgers en bedrijven allemaal gelijk behandeld dienen te worden?

Antwoord vraag 2

Burgers en bedrijven dienen gelijk behandeld te worden indien er sprake is van gelijke feiten en omstandigheden.

Vraag 3

Bent u het eens dat het geen taak is van de Belastingdienst om het vestigingsklimaat van Nederland op peil te houden of bedrijven in Nederland aan te trekken of te behouden? Bent u het eens dat de Belastingdienst zich moet beperken tot haar kerntaak, het innen van belastingen? Kunt u toelichten of er sprake is van beleid binnen de Belastingdienst dat zich richt op het aantrekken of behouden van bedrijven?

Antwoord vraag 3

De Belastingdienst heeft als taak de uitvoering van en toezicht op het naleven van fiscale wet- en regelgeving. Het heffen en innen van rijksbelastingen en premies volksverzekeringen maakt daar onderdeel van uit. Het is geen taak van de Belastingdienst om het vestigingsklimaat op peil te houden of bedrijven aan te trekken of te behouden. Er is derhalve geen beleid dat daarop ziet. Wel kent de Belastingdienst het aanspreekpunt potentiële buitenlandse investeerders (APBI) voor potentiële buitenlandse investeerders die overwegen in Nederland een reële investering te doen. Het APBI kan binnen de kaders van wet- en regelgeving, jurisprudentie en beleid zekerheid vooraf geven over de fiscale gevolgen van een voorgenomen reële investering. Ter waarborging van de eenheid van beleid en uitvoering zal over de beoordeling van deze aspecten afstemming plaatsvinden binnen het College Internationale Fiscale Zaken waar het APBI-deel van uit maakt en daar waar nodig met de relevante kennis- en coördinatiegroepen. De afspraken tussen het APBI en de buitenlandse investeerder worden vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst waar een geanonimiseerde samenvatting van wordt gepubliceerd.¹

Vraag 4

Waarover communiceert de Belastingdienst met andere landen met betrekking tot belastingplichtigen en hun belastingplicht? Hoe gaat dit in zijn werk? Bent u het eens dat het niet aan de Belastingdienst is om te lobbyen voor het al dan niet belastingplichtig zijn in een ander land? Bent u het eens dat de Belastingdienst enkel als taak heeft om te bepalen hoe de winsttoedeling is tussen twee landen op basis van geldende wetten, regels, verdragen en jurisprudentie waarbij voorkoming van dubbele belasting in acht kan worden genomen?

Antwoord vraag 4

¹ In onderdeel 2.5. van het Besluit vooroverleg rulings met een internationaal karakter (Staatscourant 2019, 35519) worden de bevoegdheden en werkwijze van het APBI nader omschreven.

Op basis van nationale wet- en regelgeving beoordeelt de Belastingdienst of sprake is van belastingplicht in Nederland en wat de grondslag is waarover Nederland mag heffen. Hierbij is geen sprake van het lobbyen door de Belastingdienst bij andere landen. Om te voorkomen dat in twee of meer landen belasting wordt betaald sluiten landen belastingverdragen ter voorkoming van dubbele belasting. Als een belastingplichtige wordt geconfronteerd met dubbele belasting, bijvoorbeeld als gevolg van het feit dat hij in twee landen als inwoner wordt aangemerkt of twee of meer landen heffen over dezelfde winst, kan binnen de daarvoor geldende termijnen een beroep worden gedaan op het verdrag. Uiteraard alleen in die gevallen waar met dat land een verdrag is gesloten. Landen gaan in dat geval met elkaar in overleg om binnen de bestaande regelgeving dubbele belasting weg te nemen.

Ook vooraf kunnen landen met elkaar overleggen, onder andere over de vraag welk deel van de winst waar belast mag worden. Dit kan op initiatief van belastingplichtige die verzoekt om een bi- of multilaterale Advance Pricing Agreement (BAPA/MAPA, internationale zekerheid vooraf over verrekenprijzen). Ook kunnen belastingdiensten zelf op basis van internationale afspraken initiatief nemen om samen toezicht uit te oefenen. Dit kan door het opstarten van een bi- of multilaterale controle (MLC).

Vraag 5

Op welke wijze is de Belastingdienst omgegaan met informatieverzoeken van andere landen inzake Uber? Hoe lang heeft het geduurd voordat de informatieverzoeken van de andere landen zijn beantwoord en hoe lang duurt het gemiddeld om een informatieverzoek te beantwoorden?

Antwoord vraag 5

De Belastingdienst doet onderzoek naar deze casus. Dit onderzoek acht ik van belang om de juiste informatie te achterhalen. Vanwege die fiscale geheimhoudingsplicht kan ik niet ingaan op individuele fiscale dossiers. Enerzijds is de fiscale geheimhoudingsplicht van artikel 67 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) een belangrijke bouwsteen in ons fiscale stelsel. Anderzijds vormt het informatierecht van de Kamer van artikel 68 Grondwet één van de pijlers van ons parlementaire stelsel. Onder andere in de brief van 2 februari 2015 is mijn ambtsvoorganger ingegaan op de weging tussen enerzijds de fiscale geheimhoudingsplicht en anderzijds het informatierecht van de Kamer². Tussen de twee uitersten die hieruit voortvloeien (openbare inlichtingenverstrekking en géén inlichtingenverstrekking), bestaat ook een tussenvorm, namelijk het verstrekken van vertrouwelijke inlichtingen aan de Kamer in een besloten commissievergadering.³ Hoewel het in beginsel niet gebruikelijk is om met de Kamer in discussie te treden over individuele belastingplichtigen, kan dit anders zijn in zaken die tot grote maatschappelijke ophef hebben geleid. Naar mijn mening is daar in dit geval sprake van. Daarom wil ik graag een vertrouwelijke briefing aan u aanbieden over deze casus. In deze briefing kan op deze vraag worden ingegaan.

In zijn algemeenheid kan ik zeggen dat de behandeling van binnenkomende informatieverzoeken plaatsvindt op basis van de Wet op de internationale bijstandsverlening (WIB) bij de heffing van belastingen. Als een verzoek om inlichtingen wordt ontvangen, beoordeelt de Belastingdienst of dit verzoek voldoet aan de daarvoor internationaal overeengekomen criteria. Hierbij wordt onder andere getoetst of het verzoek voldoende individualiseerbaar is, er mag namelijk geen sprake zijn van een zogenoemde "fishing expedition". Ook wordt beoordeeld of er een belang is voor de belastingheffing in het verzoekende land en of dat land de gebruikelijke mogelijkheden om de informatie in eigen land te verkrijgen heeft benut. Als het verzoek niet aan alle criteria voldoet wordt het verzoek in principe afgewezen. Als het verzoek niet volledig is wordt het verzoekende land verzocht om een nadere toelichting.

Indien het verzoek aan alle criteria voldoet wordt de gevraagde informatie verstrekt indien deze binnen de Belastingdienst aanwezig is. Op basis van de daarvoor internationaal overeengekomen

² [Kamerstukken II 2014/15, 31 066, nr. 228](#)

³ Kamerstukken II, 2017/18, 28 362, nr. 11

termijnen welke zijn opgenomen in de WIB, dient deze informatie binnen twee maanden te worden verstrekt. Indien dit niet het geval is wordt de informatie door de Belastingdienst opgevraagd bij degene die de informatie wel in het bezit heeft, waarna de informatie aan het verzoekende land wordt verstrekt. In die gevallen bedraagt de termijn voor uitwisseling zes maanden.

Landen kunnen in onderling overleg andere termijnen afspreken. Dit gebeurt in de praktijk bijvoorbeeld bij complexe verzoeken en/of verzoeken waarbij de te verstrekken informatie omvangrijk is. Bij dat soort verzoeken is het van belang de informatiehouder voldoende tijd te geven om de gevraagde informatie zo volledig mogelijk aan te leveren op een wijze zoals gevraagd door het verzoekende land. In overleg met het verzoekende land kan in dergelijke gevallen overigens ook worden besloten dat het efficiënter en effectiever is om de informatie te verkrijgen via een multilaterale controle (MLC). Dit kan een al lopende MLC zijn, maar ook een nieuw op te starten MLC.

In een peer review door het Global Forum (OECD) over de jaren 2014-2017 ⁴ is Nederland beoordeeld op de kwaliteit en doorlooptijden van de afhandeling van de verzoeken. Geoordeeld is dat Nederland voldoet aan alle gestelde criteria.

Vraag 6

Wat is gebruikelijk in communicatie met multinationals die belastingplichtig zijn in Nederland? Is hier beleid voor en kan dit beleid worden gedeeld met de Kamer?

Antwoord vraag 6

De Belastingdienst heeft als taak de uitvoering van en toezicht op het naleven van fiscale wet- en regelgeving. Het heffen en innen van rijksbelastingen en premies volksverzekeringen maakt daar onderdeel van uit. Voor het vervullen van deze taak is geregelde interactie en communicatie met ondernemingen nodig. Als een organisatie groter en complexer is, is doorgaans ook meer interactie en toezicht nodig, bijvoorbeeld omdat er veel aangiften worden gedaan, meer vooroverleg wordt gevraagd en internationale aspecten spelen. In de Leidraad Toezicht Grote Ondernemingen ⁵ is opgenomen hoe dit toezicht wordt vormgegeven voor de grootste organisaties van Nederland. Voor deze groep organisaties wordt het concept individuele klantbehandeling toegepast. Veel multinationals vallen onder dit concept, mits hun aanwezigheid in Nederland groot genoeg is. Overigens communiceert de Belastingdienst met belastingplichtige indien hij dat nodig acht voor de juiste uitoefening van zijn taak maar ook kan een belastingplichtige de Belastingdienst in dat kader benaderen.

Vraag 7

Kan de correspondentie tussen de Belastingdienst en Uber worden verstrekt aan de Kamer?

Antwoord vraag 7

Vanwege de fiscale geheimhoudingsplicht van artikel 67 AWR kan ik niet ingaan op individuele fiscale dossiers. De Belastingdienst doet onderzoek met betrekking tot deze casus. Dit onderzoek acht ik van belang om de juiste informatie te achterhalen. Op voorhand geef ik aan dat ik vanwege artikel 67 AWR de onderzoeksresultaten niet openbaar zal kunnen delen. Ik wil daarom graag een vertrouwelijke technische briefing aan u aanbieden over deze casus.

Vraag 8

Kunt u toelichten wat de rol is van de Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA), welke taken zij verricht, op welke wijze zij Nederland als vestigingsland in de markt zetten, welk contact zij onderhouden met de Belastingdienst en of en welke rol de Belastingdienst daarin heeft?

⁴ <https://www.oecd.org/netherlands/global-forum-on-transparency-and-exchange-of-information-for-tax-purposes-the-netherlands-2019-second-round-fdce8e7f-en.htm>

⁵

https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/themaoverstijgend/brochures_en_publicaties/leidraad_toezicht_grote_ondernemingen

Antwoord 8

De NFIA is een uitvoeringsorganisatie, en onderdeel van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en wordt daarnaast aangestuurd door de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (BHOS). De NFIA heeft als belangrijkste taak om buitenlandse bedrijven aan te trekken naar Nederland, hen te helpen bij vervolginvesteringen in ons land of hen voor Nederland te behouden bij een heroverweging van de strategie. Dit doet de NFIA door internationale promotie van Nederland als vestigingslocatie en door bedrijven te informeren over het Nederlandse investeringsklimaat. Hieronder valt ook het informeren van bedrijven over het belastingklimaat in Nederland in algemene zin en het introduceren van bedrijven bij relevante partijen die hen van verdere informatie kunnen voorzien. Voor specifieke belastingzaken verwijst NFIA door naar de bevoegde instantie. Bij de Belastingdienst betreft dit het APBI. In het kader van de dienstverlening naar (potentiële) buitenlandse investeerders vinden ook afspraken plaats waarbij zowel een vertegenwoordiger van NFIA (als liaison) als een vertegenwoordiger van de Belastingdienst aanwezig is, zodat binnen de context van de vestigings- of uitbreidingsplannen van een bedrijf direct duidelijkheid gegeven kan worden over de algemene belastingssituatie in Nederland en de EU- belastingregelgeving.

Tijdens deze gesprekken met bedrijven waarbij ook een vertegenwoordiger van de Belastingdienst aanwezig is, wordt gehandeld conform de fiscale geheimhoudingsplicht. Dit wil zeggen dat geen vertrouwelijke fiscale gegevens met NFIA worden gedeeld en dat bespreking van bedrijfsspecifieke fiscale zaken separaat tussen Belastingdienst en het bedrijf plaatsvindt. Voor zover belastingplichtige in gesprekken met de NFIA en het APBI fiscale informatie deelt, geldt ook voor de NFIA artikel 67 AWR.

Vraag 9

Kunt u deze vragen één voor één beantwoorden?

Antwoord vraag 9

Ik heb de bovenstaande vraag één voor één beantwoord.

2022Z15097

(ingezonden 15 juli 2022)

Vragen van het lid Azarkan (DENK) aan de staatssecretaris van Financiën over de fiscale behandeling van Uber

Vraag 1

Bent u op de hoogte van de berichtgeving over de fiscale behandeling van Uber?

Antwoord vraag 1

Ja, ik heb hier kennis van genomen.

Vraag 2

Klopt het dat de Belastingdienst in 2015 regels heeft geschonden en mogelijk strafbaar heeft gehandeld om Uber te bevoordelen? Zo nee, wat was er dan aan de hand?

Antwoord vraag 2

De Belastingdienst doet onderzoek met betrekking tot deze casus. Dit onderzoek acht ik van belang om de juiste informatie te achterhalen. Vanwege de fiscale geheimhoudingsplicht van artikel 67 Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) kan ik niet ingaan op individuele fiscale dossiers. Enerzijds is de fiscale geheimhoudingsplicht van artikel 67 AWR een belangrijke bouwsteen in ons fiscale stelsel. Anderzijds vormt het informatierecht van de Tweede Kamer van artikel 68 Grondwet één van de pijlers van ons parlementaire stelsel. Onder andere in de brief van 2 februari 2015 is mijn ambtsvoorganger ingegaan op de weging tussen enerzijds de fiscale geheimhoudingsplicht en anderzijds het informatierecht van de Kamer¹. Tussen de twee uitersten die hieruit voortvloeien (openbare inlichtingenverstrekking en géén inlichtingenverstrekking), bestaat ook een tussenvorm, namelijk het verstrekken van vertrouwelijke inlichtingen aan de Tweede Kamer in een besloten commissievergadering.² Hoewel het in beginsel niet gebruikelijk is om met de Kamer in discussie te treden over individuele belastingplichtigen, kan dit anders zijn in zaken die tot grote maatschappelijke ophef hebben geleid. Naar mijn mening is daar in dit geval sprake van. Daarom wil ik graag een vertrouwelijke briefing aan u aanbieden over deze casus. In deze briefing kan op deze vraag worden ingegaan.

Vraag 3

Klopt het dat informatieverzoeken van andere landen over Uber opzettelijk zijn vertraagd? Zo ja, waarom gebeurde dit? Zo nee, hoe is dan omgegaan met informatieverzoeken?

En

Vraag 4

Waarom kregen informatieverzoeken van Zweden, Duitsland, Frankrijk, België en Groot-Brittannië de "absoluut laagste prioriteit"?

Antwoord vraag 3 en 4

Ik verwijs naar mijn antwoord op vraag 2. In zijn algemeenheid geldt dat inlichtingenverzoeken die de Belastingdienst ontvangt uit het buitenland allemaal dezelfde procedure doorlopen. De behandeling van binnenkomende informatieverzoeken vindt plaats op basis van de Wet op de internationale bijstandsverlening (WIB) bij de heffing van belastingen. Als een verzoek om inlichtingen wordt ontvangen, beoordeelt de Belastingdienst of dit verzoek voldoet aan de daarvoor internationaal overeengekomen criteria. Hierbij wordt onder andere getoetst of het verzoek voldoende individualiseerbaar is, er mag namelijk geen sprake zijn van een zogenoemde "fishing

¹ [Kamerstukken II 2014/15, 31 066, nr. 228](#)

² Kamerstukken II, 2017/18, 28 362, nr. 11

expedition. Ook wordt beoordeeld of er een belang is voor de belastingheffing in het verzoekende land en of dat land de gebruikelijke mogelijkheden om de informatie in eigen land te verkrijgen heeft benut. Als het verzoek niet aan alle criteria voldoet dan wordt het verzoek in principe afgewezen. Als het verzoek niet volledig is dan wordt het verzoekende land verzocht om een nadere toelichting.

Indien het verzoek aan alle criteria voldoet wordt de gevraagde informatie verstrekt indien deze binnen de Belastingdienst aanwezig is. Op basis van de daarvoor internationaal overeengekomen termijnen welke zijn opgenomen in de WIB, dient deze informatie binnen twee maanden te worden verstrekt. Indien dit niet het geval is wordt de informatie door de Belastingdienst opgevraagd bij degene die de informatie wel in het bezit heeft, waarna de informatie aan het verzoekende land wordt verstrekt. In die gevallen bedraagt de termijn voor uitwisseling zes maanden.

Landen kunnen in onderling overleg andere termijnen afspreken. Dit gebeurt in de praktijk bijvoorbeeld bij complexe verzoeken en/of verzoeken waarbij de te verstrekken informatie omvangrijk is. Bij dat soort verzoeken is het van belang de informatiehouder voldoende tijd te geven om de gevraagde informatie zo volledig mogelijk aan te leveren op een wijze zoals gevraagd door het verzoekende land. In overleg met het verzoekende land kan in dergelijke gevallen overigens ook worden besloten dat het efficiënter en effectiever is om de informatie te verkrijgen via een multilaterale controle (MLC). Dit kan een al lopende MLC zijn, maar ook een nieuw op te starten MLC.

In een peer review door het Global Forum (OECD)³ over de jaren 2014-2017 is Nederland beoordeeld op de kwaliteit en doorlooptijden van de afhandeling van de verzoeken. Geoordeeld is dat Nederland voldoet aan alle gestelde criteria.

Vraag 5

In hoeverre is of was het gangbaar om informatieverzoeken de "absoluut laagste prioriteit" te geven?

Antwoord vraag 5

Zoals ook blijkt uit het antwoord op vraag 4 doorlopen alle inlichtingenverzoeken die de Belastingdienst ontvangt uit het buitenland dezelfde procedure. Het is of was derhalve niet gangbaar om bepaalde informatieverzoeken een lagere prioriteit te geven.

Vraag 6

Klopt het dat ook het toenmalig ministerie van Economische Zaken en het Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA) hierbij betrokken waren?

Antwoord vraag 6

De NFIA heeft geen betrokkenheid bij de fiscale behandeling van Uber. De NFIA is betrokken bij gesprekken met buitenlandse investeerders in Nederland (in dit geval Uber) vanuit de taak van de NFIA om buitenlandse bedrijven te helpen bij (vervolg)investeringen in ons land of hen voor Nederland te behouden bij een heroverweging van de strategie. Wanneer NFIA spreekt met bedrijven over hun activiteiten in Nederland en/of mogelijke uitbreiding daarvan is het relevant om inzicht te krijgen in de factoren die voor het bedrijf van invloed zijn op deze activiteiten. Voor specifieke belastingzaken verwijst NFIA door naar de bevoegde instantie (liaison functie). Tijdens de gesprekken met bedrijven waarbij ook een vertegenwoordiger van de Belastingdienst aanwezig is wordt gehandeld conform de fiscale geheimhoudingsplicht. Dit wil zeggen dat geen vertrouwelijke fiscale gegevens met NFIA worden gedeeld en dat bespreking van bedrijfsspecifieke fiscale zaken separaat tussen Belastingdienst en bedrijf plaatsvindt. Voor zover belastingplichtige in gesprekken met de NFIA en het APBI fiscale informatie delen, geldt ook voor de NFIA artikel 67 AWR.

³ <https://www.oecd.org/netherlands/global-forum-on-transparency-and-exchange-of-information-for-tax-purposes-the-netherlands-2019-second-round-fdce8e7f-en.htm>

Vraag 7

Wat is uw reactie op de hoogleraar belastingrecht Jan van de Streek, die stelt dat "de fiscus op illegale wijze de samenwerking met andere landen heeft ondermijnd"?

Antwoord vraag 7

Ik verwijs hiervoor naar mijn antwoord op vraag 2. In zijn algemeenheid kan ik het proces inzake de behandeling van informatieverzoeken als volgt toelichten. Dit proces ligt vast in de WIB. In de praktijk toetst het Central Liaison Office (CLO) na ontvangst van een informatieverzoek uit het buitenland of het informatieverzoek aan de geldende criteria voldoet. Het verzoek moet bijvoorbeeld voldoende individualiseerbaar zijn en er moet sprake zijn van een heffingsbelang in de verzoekende staat. Indien de Belastingdienst beschikt over de gevraagde gegevens wordt het verzoek afgehandeld. Ingeval de Belastingdienst niet over de informatie beschikt wordt op grond van artikel 8, eerste lid, WIB jo. artikel 5 WIB jo. hoofdstuk VIII, afdeling 2, AWR een onderzoek ingesteld bij de informatiehouder.

Daarnaast kunnen de bevoegde autoriteiten van één of meer andere staten overeenkomen om gelijktijdig, elk op het eigen grondgebied, bij één of meer personen ten aanzien van wie zij een gezamenlijk of complementair belang hebben, controles te verrichten en de aldus verkregen inlichtingen uit te wisselen (art. 8a WIB). Dit wordt een MLC genoemd. Een MLC wijkt af van een regulier onderzoek in die zin dat bij een MLC de bevoegde autoriteiten nauw samenwerken. Verder is niet ongebruikelijk dat de deelnemende staten onderling hun tactiek en belangen bepalen en met elkaar delen. Ook kan met het oog op een efficiënt verloop van de MLC voorafgaand aan het eigenlijke onderzoek een bijeenkomst worden georganiseerd met de belastingplichtige of informatiehouder waarin deze een toelichting geeft op de fiscale onderwerpen waarop de MLC betrekking heeft.

De vertrouwelijkheid van een informatieverzoek of MLC is verankerd in bilaterale en multilaterale verdragen, zoals artikel 26 van het OESO Modelverdrag. Deze interstatelijke geheimhouding heeft als doel om de controle-strategische belangen van de verzoekende staat te beschermen.

Een informatieverzoek kan gaan over een individuele belastingplichtige, maar kan ook de vorm hebben van een derdenonderzoek, waarbij informatie bij een administratieplichtige over een derde (de belastingplichtige in de verzoekende staat) wordt opgevraagd. Los van de interstatelijke geheimhoudingsplicht geldt in een dergelijk geval ook de eventuele nationale fiscale geheimhoudingsplicht. Niet elke bekendmaking over de persoon of zaken van een ander is verboden, maar alleen die bekendmaking die niet noodzakelijk is voor de uitvoering van de belastingwet, in dit geval in het kader van wederzijdse bijstand. Het hangt dus van de individuele feiten en omstandigheden van het geval af welke informatie er kan worden gedeeld met belanghebbende.

Ten slotte gelden voor het afdoen van informatieverzoeken van andere landen wettelijke termijnen. Artikel 5a, eerste lid, van de WIB verplicht de Belastingdienst tot verstrekking van de gevraagde gegevens binnen 6 maanden na de ontvangst van het verzoek. Indien de gevraagde informatie reeds in het bezit is van de Belastingdienst, geldt, op grond van artikel 5a, eerste lid, WIB, een termijn van 2 maanden na de datum van ontvangst van het informatieverzoek. Als een informatieverzoek niet voldoet aan de daaraan gestelde eisen laat de Belastingdienst op grond van artikel 5a, vierde lid, WIB de competente autoriteit van de verzoekende staat binnen 1 maand na de ontvangst van het verzoek weten welke tekortkomingen het verzoek vertoont. De genoemde termijnen gaan dan in op het moment dat de benodigde aanvullende informatie is ontvangen. Zie ook het antwoord op vraag 4.

Vraag 8

Klopt het dat de Belastingdienst ook de geheimhoudingsplicht heeft geschonden door Uber te informeren over de vertrouwelijke standpunten van andere landen?

Antwoord vraag 8

Ik verwijs hiervoor naar antwoord op vraag 7.

Vraag 9

Wat is de reden dat de Belastingdienst de samenwerking met andere landen zou ondermijnen?

Antwoord vraag 9

Er is geen enkele reden is voor de Belastingdienst om de samenwerking met andere landen te ondermijnen. Het is juist in het belang van de Belastingdienst om goed samen te werken met andere landen. Die samenwerking wordt in de praktijk ook op veel gebieden vormgegeven. Naast informatie-uitwisseling op verzoek heeft ook de spontane en automatische gegevensuitwisseling de afgelopen jaren een hoge vlucht genomen. Zo wisselen belastingdiensten bijvoorbeeld op basis van de Country-by-country-wetgeving landenrapporten met daarin opgenomen gegevens over de wereldwijde verdeling van inkomen, winst, belasting en economische activiteit over alle jurisdicties waar de multinational actief is. Ook agressieve grensoverschrijdende constructies die op grond van de Mandatory Disclosure wetgeving bij de belastingdiensten binnenkomen worden automatisch uitgewisseld met de belastingautoriteiten van andere EU-lidstaten. Maar ook op andere gebieden werken belastingdiensten samen, bijvoorbeeld in het Europese programma Fiscalis. Dit programma heeft tot doel belastingdiensten te helpen samen te werken bij de bestrijding van belastingfraude, belastingontduiking en agressieve fiscale planning.

Vraag 10

Deelt u de mening dat de Belastingdienst de samenwerking met andere landen niet zou moeten ondermijnen?

Antwoord vraag 10

Ik deel de mening dat de Belastingdienst de samenwerking met andere landen niet zou moeten ondermijnen. Hiervan is mijns inziens ook geen sprake. Sterker nog, dit kabinet heeft de laatste jaren ingezet op de strijd tegen belastingontwijking. Onderlinge transparantie en een goede samenwerking met andere landen speelt daarin een cruciale rol.

Vraag 11

Klopt het dat dit dan ook weer nadelig zou kunnen zijn als Nederland om samenwerking vraagt met andere landen?

Antwoord vraag 11

In zijn algemeenheid geldt dat reciprociteit een van de mechanismen is voor het ontstaan van (internationale) samenwerking. Hoewel een aantal maatregelen, bijvoorbeeld op het gebied van transparantie, is gebaseerd op internationale regelgeving en landen zich hebben gecommitteerd om zich daaraan te houden, geldt ook voor de samenwerking tussen belastingdiensten dat wederkerigheid in het samenwerken een belangrijk aspect is. Het gemeenschappelijke internationale belang weegt zwaarder dan soms het individuele belang van een land.

Vraag 12

In hoeverre heeft de Belastingdienst in de uitvoering de vrijheid om bepaalde bedrijven te kunnen bevoordelen of benadelen?

Antwoord vraag 12

De Belastingdienst heeft geen vrijheid om bepaalde bedrijven te bevoordelen of benadelen. De Belastingdienst voert de belastingwetten uit en ziet toe op de uitvoering en naleving van de fiscale wet- en regelgeving en jurisprudentie. Binnen deze taak streeft de Belastingdienst naar eenheid van beleid en uitvoering. Dit betekent dat ieder besluit dat de Belastingdienst neemt moet passen binnen de kaders van wet- en regelgeving, beleid, jurisprudentie en het uitvoeringsbeleid. Het uitvoeringsbeleid is gericht op een juiste rechtstoepassing en een rechtsgelijke behandeling van

belastingplichtigen die in gelijke omstandigheden verkeren. De hiervoor genoemde uitgangspunten past de Belastingdienst toe op de specifieke feiten en omstandigheden van dat geval.

Vraag 13

Kunt u uitsluiten dat Uber in de periode rond 2015 is bevoordeeld op enigerlei wijze door de Belastingdienst?

Antwoord vraag 13

Vanwege de fiscale geheimhoudingsplicht van artikel 67 AWR kan ik niet ingaan op individuele fiscale dossiers. De Belastingdienst doet onderzoek met betrekking tot deze casus. Dit onderzoek acht ik van belang om de juiste informatie te achterhalen. Op voorhand geef ik aan dat ik vanwege artikel 67 AWR de onderzoeksresultaten niet openbaar zal kunnen delen. Ik wil daarom graag een vertrouwelijke briefing aan u aanbieden over deze casus. Ik verwijs ook naar mijn antwoord op vraag 2.

Vraag 14

Deelt u de mening dat dit, een voorkeursbehandeling door de fiscus, de belastingmoraal ondermijnt, omdat gewone burgers niet dit soort afspraken kunnen maken met de Belastingdienst?

Antwoord vraag 14

Onderdeel van de werkwijze van de Belastingdienst is dat belastingplichtigen met de Belastingdienst contact kunnen zoeken. Dat geldt voor alle belastingplichtigen, dus voor burgers en bedrijven. Burgers kunnen bijvoorbeeld in contact komen via een van de steunpunten en balies door heel het land.

In het Besluit Fiscaal Bestuursrecht zijn regels gesteld inzake vooroverleg. Daarbij is onder meer opgenomen dat fiscale grensverkenning en handelen in strijd met de goede trouw jegens verdragspartners niet tot (voor)overleg kan leiden of reden is om het gesprek te beëindigen. De Belastingdienst geeft duidelijkheid binnen de kaders van wet- en regelgeving, beleid, jurisprudentie en internationale afspraken.

Vraag 15

Deelt u de mening dat dit, een voorkeursbehandeling door de fiscus, bijzonder schrijnend is voor de toeslagenouders, die juist op een destructieve fiscale behandeling ondergingen door de Belastingdienst?

Antwoord vraag 15

Wat er bij de toeslagenouders is gebeurd, is pijnlijk. Het onderzoek door de Belastingdienst zal uitsluitend geven over het handelen van de Belastingdienst. In een vertrouwelijke briefing met de Tweede Kamer kunnen de conclusies van dit onderzoek aan de orde komen. Vanwege de fiscale geheimhoudingsplicht van artikel 67 AWR kan ik niet ingaan op individuele fiscale dossiers.

Vraag 16

Kunt u uitsluiten dat Uber in de periode rond 2015 is bevoordeeld op enigerlei wijze door andere onderdelen van de Nederlandse overheid?

Antwoord vraag 16

Ik kan dit niet uitsluiten, maar ik heb hiervoor geen aanwijzingen.

Vraag 17

Waarom is er niet ingegrepen bij de toen illegale dienst Uberpop? Wat was de rol van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en de Politie hierin? Waarom hebben zij niet ingegrepen?

Antwoord vraag 17

De ILT handhaaft de Wet personenvervoer 2000, in het bijzonder de bepaling die verbiedt taxivervoer te verrichten zonder een daartoe verleende vergunning. Deze taak vervulde zij ook ten tijde van de opkomst van UberPop. En zij heeft toen ingegrepen.

Medio 2014 introduceerde Uber in Nederland UberPop. Kort daarna startte de ILT met toezicht op UberPop-chauffeurs. Zij toonde aan dat deze chauffeurs zogenoemde snorders waren: vervoerders die niet de vereiste taxivergunning hadden. Daarom heeft de ILT destijds zowel het bedrijf Uber als haar Uberpopchauffeurs bestuursrechtelijke sancties opgelegd: lasten onder dwangsom. Ook is voor deze overtreding van de Wet personenvervoer 2000 proces-verbaal opgemaakt. Dat leidde tot veroordeling door de politierechter en uitgebreid strafrechtelijk onderzoek. Het onderzoek werd gedaan door de Inlichtingen- en Opsporingsdienst van de ILT en bijzondere opsporingsambtenaren voor specialistische handhaving, onder leiding van het Functioneel Parket van het Openbaar Ministerie (OM). Als gevolg van deze gezamenlijke, bestuurs- en strafrechtelijke aanpak door ILT en het OM besloot Uber eind 2015 te stoppen met de illegale taxidienst. De strafzaak tegen Uber voor het medeplegen van verboden taxivervoer is in 2019 door het OM geschikt voor € 2,3 miljoen.

Vraag 18

Klopt het dat Neelie Smit Kroes in de periode 2014-2016 voor de Nederlandse overheid ambassadeur StartupDelta was? Klopt het dat zij in die periode lobbyde voor Uber, terwijl zij een afkoelingsperiode van 18 maanden in acht had moeten nemen?

Antwoord vraag 18

Het kabinet heeft in 2014 aangekondigd om een special envoy voor startups te benoemen om het Nederlandse profiel als een internationaal aantrekkelijke plek voor jonge, innovatieve bedrijven te versterken⁴. Mevrouw Kroes is op 1 januari 2015 gestart als special envoy voor startups bij StartupDelta. Deze functie heeft zij tot 30 juni 2016 vervuld. Hiermee werd beoogd om het ondernemersklimaat voor startups - jonge innovatieve technologie-gedreven bedrijven met groeiambitie - in Nederland te verbeteren. Om deze doelen te bereiken had de special envoy voor startups de volgende specifieke taken:

1. Fungeren als verbindende factor binnen het startup ecosysteem door veel voor het voetlicht te treden en bij relevante bijeenkomsten aanwezig te zijn;
2. Buitenlandse en Nederlandse partijen verbinden en goed schakelen tussen de diverse relevante spelers zodat er meer buitenlandse startups naar Nederland komen; en
3. Internationaal deuren open voor Nederlandse startups en zorgen voor een goede startup positie bij relevante handelsmissies en andere buitenland reizen en optredens.

Naast haar werkzaamheden als special envoy in opdracht van het kabinet had mevrouw Kroes te maken met door de EU gestelde regels over een afkoelingsperiode van 18 maanden.

Vraag 19

Zijn er afspraken gemaakt over het combineren van de StartupDelta functie met andere functies? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke afspraken?

Antwoord vraag 19

Er zijn in de aanstellingsbrief (bijgesloten bijlage I) geen expliciete afspraken gemaakt over verenigbaarheid van functies als special envoy voor startups met andere functies. Wel wordt in de aanstellingsbrief verwezen naar het "Algemeen Rijksambtenarenreglement" en de "Regeling integriteitsbeleid

Vraag 20

Kunt u de Kamer op de hoogte stellen van een eventuele klacht tegen Smit Kroes vanuit het Europees Parlement en de eventuele uitkomst daarvan?

⁴ Kamerstukken II 2013/2014, 31311, nr 104.

Antwoord vraag 20

Formeel kan het Europees Parlement (EP) geen klacht indienen tegen een oud-Eurocommissaris. Het kabinet kan dus ook geen informatie geven over de uitkomst daarvan. Wel hebben EP-leden schriftelijke vragen gesteld aan de Europese Commissie met betrekking tot de verwijzingen naar mevrouw Kroes in de zogenoemde 'Uber-files'⁵. Tevens zijn vanuit EP brieven verstuurd aan de president van de Europese Commissie. De Europese Commissie heeft daarnaast zelf een onderzoek gestart naar de handelswijze van mevrouw Kroes, naar aanleiding van de berichtgeving over mevrouw Kroes. Het is aan de Europese Commissie om te communiceren over de uitkomsten van dat onderzoek.

⁵ questions for written answers E-002559/2022, E-002523/2022, E-002568/2022, Priority questions for written answers P-002684/2022 en P-002553/2022]. Ook heeft EP-lid Paul Tang in dit kader een brief geschreven aan de president van de Europese Commissie.

2022Z15176

(ingezonden 18 juli 2022)

Vragen van de leden Omtzigt (Omtzigt), Nijboer (PvdA), Grinwis (ChristenUnie), Maatoug (GroenLinks), Stoffer (SGP), Dassen (Volt) en Inge van Dijk (CDA) aan de staatssecretaris van Financiën en de minister-president over de Uber-files en aanverwante zaken.

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de volgende berichten: "Hoge ambtenaren Belastingdienst schonden regels om Uber te bevoordelen" in het Financieele Dagblad van 12 juli 2022, "De Belastingdienst schond de regels ten gunst van Uber" in Trouw van 12 juli 2022, "De Belastingdienst leek wel een bondgenoot van miljardenbedrijf Uber" in Trouw van 12 juli 2022, "Hoe Uber een gewillige medestander vond in de Nederlandse Belastingdienst" in het Financieele Dagblad van 14 juli 2022 en "Volledig vrijgeven 'bidbook' voor overhalen Unilever niet nodig" in de Leeuwarder Courant van 15 juni 2022?

Antwoord vraag 1

Ja, ik heb hier kennis van genomen.

Vraag 2

Hoeveel verzoeken om uitwisseling van informatie heeft de Nederlandse Belastingdienst sinds 2014 gekregen van andere belastingautoriteiten op basis van door Nederland gesloten belastingverdragen, het multilaterale administratieve bijstandsverdrag, de Europese administratieve bijstandsrichtlijn en de Europese btw-fraudeverordening, en wat is de gemiddelde doorlooptijd van deze verzoeken?

Antwoord vraag 2

Hieronder heb ik een overzicht opgenomen van de aantallen verzoeken over de jaren 2014 tot en met 2021.

<u>Jaar</u>	<u>Totaal</u>
2014	2.173
2015	2.058
2016	2.104
2017	2.239
2018	1.964
2019	2.042
2020	1.618
2021	1.507

De automatische uitwisseling van gegevens tussen EU-landen de afgelopen jaren is fors toegenomen. Ik juich dit toe. Ik verwijs in dit verband ook naar de brief van de toenmalige staatssecretaris van Financiën van 1 februari 2019 aan uw Kamer¹.

Indien een informatieverzoek aan alle criteria voldoet wordt de gevraagde informatie verstrekt indien deze binnen de Belastingdienst aanwezig is. Op basis van de daarvoor internationaal overeengekomen termijnen welke zijn opgenomen in artikel 5a, eerste lid, Wet op de internationale bijstandsverlening (WIB), dient deze informatie binnen twee maanden te worden verstrekt. Indien dit niet het geval is wordt de informatie door de Belastingdienst opgevraagd bij degene die de informatie wel in het bezit heeft, waarna de informatie aan het verzoekende land wordt verstrekt. In die gevallen bedraagt de termijn voor uitwisseling zes maanden.

¹ https://www.grensoverschrijdendwerken.nl/images/kamerbrief-over-het-verslag-van-de-europese-commissie-over-automatische-uitwisseling-van-inlichtingen-op-het-gebied-van-d_1.pdf

Landen kunnen in onderling overleg andere termijnen afspreken. Dit gebeurt in de praktijk bijvoorbeeld bij complexe verzoeken en/of verzoeken waarbij de te verstrekken informatie omvangrijk is. Bij dat soort verzoeken is het van belang de informatiehouder voldoende tijd te geven om de gevraagde informatie zo volledig mogelijk aan te leveren op een wijze zoals gevraagd door het verzoekende land. In overleg met het verzoekende land kan in dergelijke gevallen overigens ook worden besloten dat het efficiënter en effectiever is om de informatie te verkrijgen via een multilaterale controle (MLC). Dit kan een al lopende MLC zijn, maar ook een nieuw op te starten MLC.

Voor wat betreft de daadwerkelijke doorlooptijden kan worden opgemerkt, dat in de peer review door het Global Forum (OECD)² over de jaren 2014-2017 Nederland beoordeeld is op de kwaliteit en doorlooptijden van de afhandeling van de verzoeken. Geoordeeld is dat Nederland voldoet aan alle gestelde criteria.

Vraag 3

Wat zijn de redenen voor eventuele vertraging in de afhandeling van informatie uitwisselingsverzoeken door de Nederlandse Belastingdienst en in hoeveel gevallen is door Nederland om uitstel gevraagd, en om welke redenen?

Antwoord vraag 3

In zijn algemeenheid kan ik zeggen dat de behandeling van binnenkomende informatieverzoeken plaatsvindt op basis van de WIB bij de heffing van belastingen. Als een verzoek om inlichtingen wordt ontvangen, beoordeelt de Belastingdienst of dit verzoek voldoet aan de daarvoor internationaal overeengekomen criteria. Hierbij wordt onder andere getoetst of het verzoek voldoende individualiseerbaar is, er mag namelijk geen sprake zijn van een zogenoemde "fishing expedition". Ook wordt beoordeeld of er een belang is voor de belastingheffing in het verzoekende land en of dat land de gebruikelijke mogelijkheden om de informatie in eigen land te verkrijgen heeft benut. Als het verzoek niet aan alle criteria voldoet wordt het verzoek in principe afgewezen. Als het verzoek niet volledig is wordt het verzoekende land verzocht om een nadere toelichting.

Indien het verzoek aan alle criteria voldoet wordt de gevraagde informatie verstrekt indien deze binnen de Belastingdienst aanwezig is. Op basis van de daarvoor internationaal overeengekomen termijnen welke zijn opgenomen in de WIB, dient deze informatie binnen twee maanden te worden verstrekt. Indien dit niet het geval is wordt de informatie door de Belastingdienst opgevraagd bij degene die de informatie wel in het bezit heeft, waarna de informatie aan het verzoekende land wordt verstrekt. In die gevallen bedraagt de termijn voor uitwisseling zes maanden.

Landen kunnen in onderling overleg andere termijnen afspreken. Dit gebeurt in de praktijk bijvoorbeeld bij complexe verzoeken en/of verzoeken waarbij de te verstrekken informatie omvangrijk is. Bij dat soort verzoeken is het van belang de informatiehouder voldoende tijd te geven om de gevraagde informatie zo volledig mogelijk aan te leveren op een wijze zoals gevraagd door het verzoekende land. In overleg met het verzoekende land kan in dergelijke gevallen overigens ook worden besloten dat het efficiënter en effectiever is om de informatie te verkrijgen via een multilaterale controle (MLC). Dit kan een al lopende MLC zijn, maar ook een nieuw op te starten MLC.

In hoeveel gevallen er door Nederland een verzoek om uitstel is gevraagd en om welke reden kan ik niet beantwoorden. Op dossierniveau vindt registratie plaats van een eventueel verzoek om uitstel en de achterliggende reden daarvan. Het is niet mogelijk om deze informatie op gestructureerde wijze uit het systeem te halen.

Vraag 4

Kan bij de beantwoording van vragen 2 en 3 een uitsplitsing worden gemaakt tussen

² <https://www.oecd.org/netherlands/global-forum-on-transparency-and-exchange-of-information-for-tax-purposes-the-netherlands-2019-second-round-fdce8e7f-en.htm>

uitwisselingsverzoeken waarbij de informatiehouder/belastingplichtige overigens zekerheid vooraf heeft gekregen door middel van een advance pricing agreement (APA)/advance tax ruling (ATR) van de Nederlandse Belastingdienst over een investering in Nederland en alle overige uitwisselingsverzoeken?

Antwoord vraag 4

Deze informatie is niet systematisch aanwezig. Er wordt door de Belastingdienst niet bijgehouden welke uitwisselingsverzoeken zien op een advance pricing agreement (APA)/advance tax ruling (ATR) die ziet op een investering in Nederland en overige uitwisselingsverzoeken.

Vraag 5

Bij hoeveel multilaterale belastingcontroles, al dan niet in EU-verband, is de Nederlandse Belastingdienst sinds 2014 betrokken als coördinator?

Antwoord vraag 5

Nederland heeft in de periode van 2014 tot en met heden 55 multilaterale belastingcontroles geïnitieerd en daarbij opgetreden als coördinator. Daarnaast heeft Nederland meegewerkt aan 90 door andere landen geïnitieerde onderzoeken. De hiervoor genoemde onderzoeken hebben betrekking op directe belastingen, omzetbelasting en accijns.

Vraag 6

Hoeveel Europese subsidie is er gegaan naar de door Nederland geleide multilaterale belastingcontroles in het kader van het Fiscalis 2020-programma (Verordening (EU) 1286/2013) en wat is het gemiddelde subsidiebedrag per belastingcontrole?

Antwoord vraag 6

De Europese Commissie vergoedde binnen het Fiscalis 2020-programma de internationale reis- en verblijfskosten, en dagvergoedingen in het kader van multilaterale controles (hierna MLC's).

De 55 door Nederland geleide MLC's vonden binnen Nederland plaats, waardoor er geen aanspraak gemaakt kon worden op voorgenoemde vergoedingen.

Wel is het zo dat bij de MLC's waar Nederland een leidende rol had er soms ook vervolgbijeenkomsten in het buitenland plaatsvonden. Zo vond er op 23 oktober 2014 een MLC in Maastricht plaats op het gebied van transfer pricing (Nederland in de lead) die leidde tot een vervolgbijeenkomst in Osnabrück (Duitsland in de lead) op 25 februari 2015. De Nederlandse Belastingdienst kon voor die laatste bijeenkomst in Osnabrück aanspraak maken op voorgenoemde Europese vergoedingen.

In totaal ontving Nederland binnen dat kader 92.854,21 euro van de Europese Commissie in de periode 2014-2021. Deze vergoedingen golden voor 61 bijeenkomsten in het buitenland waar 148 medewerkers van de Nederlandse Belastingdienst naar toe reisden. Gemiddeld bedroeg de vergoeding daarmee 627,39 euro per reis.

Vraag 7

Kunt u de in het kader van het Fiscalis 2020-programma opgestelde handleidingen voor multilaterale belastingcontroles (i.c. de MLC Guide for Tax Auditors en de MLC Management Guide) openbaar maken?

Antwoord vraag 7

De Nederlandse Belastingdienst is auteur noch eigenaar van de beide genoemde documenten. De Europese Commissie is auteur en eigenaar van genoemde documenten welke door de Europese Commissie vooralsnog niet openbaar zijn gemaakt. Het is aan de Europese Commissie om te bepalen welke documenten zij openbaar maken.

Vraag 8

Hoe wordt een onderneming door de Belastingdienst op de hoogte gesteld van de uitkomsten van de multilaterale belastingcontrole?

Antwoord vraag 8

Een MLC is een samenwerkingsvorm tussen belastingdiensten van verschillende landen waarbij de landen samenwerken door gelijktijdig op nationaal niveau een belastingcontrole uit te voeren over hetzelfde onderwerp. De door de landen individueel uit te voeren controle wordt volgens nationaal geldende regels in elk afzonderlijk land aangekondigd aan de in de MLC betrokken ondernemingen. Hierbij kan tevens melding worden gemaakt van het feit dat die controle onderdeel uitmaakt van een MLC. Aan het einde van de MLC worden de betrokken ondernemingen op nationaal niveau door de belastingdienst van het betreffende land op de hoogte gesteld van de uitkomsten van het nationale onderzoek volgens nationaal geldende regels.

Vraag 9

Hoe is de geheimhouding gewaarborgd door de Nederlandse Belastingdienst van de inlichtingen die worden verkregen van andere landen in het kader van een multilaterale belastingcontrole?

Antwoord vraag 9

Het proces ligt vast in de WIB. In de praktijk toetst het Central Liaison Office (CLO) van de Belastingdienst na ontvangst van een informatieverzoek uit het buitenland of het informatieverzoek aan de geldende criteria voldoet. Het verzoek moet bijvoorbeeld voldoende individualiseerbaar zijn en er moet sprake zijn van een heffingsbelang in de verzoekende staat. Indien de Belastingdienst beschikt over de gevraagde gegevens wordt het verzoek afgehandeld. Ingeval de Belastingdienst niet over de informatie beschikt wordt op grond van artikel 8, eerste lid, WIB jo. artikel 5 WIB jo. hoofdstuk VIII, afdeling 2, AWR een onderzoek ingesteld bij de informatiehouder.

De informatiehouder kan zowel de belastingplichtige op wie het informatieverzoek ziet betreffen, als een derde. Daarnaast kunnen de bevoegde autoriteiten van één of meer andere staten overeenkomen om gelijktijdig, elk op het eigen grondgebied, bij één of meer personen ten aanzien van wie zij een gezamenlijk of complementair belang hebben, controles te verrichten en de aldus verkregen inlichtingen uit te wisselen (art. 8a WIB). Dit wordt een MLC genoemd. Een MLC wijkt af van een regulier onderzoek in die zin dat bij een MLC de bevoegde autoriteiten nauw samenwerken. Dit kan betekenen dat één land wordt aangewezen als woordvoerder van de staten die deelnemen aan de MLC, bijvoorbeeld het land waarin het hoofdkantoor van de onderzochte entiteit gevestigd is. Verder is niet ongebruikelijk dat de deelnemende staten onderling hun tactiek en belangen bepalen en met elkaar delen. Ook kan met het oog op een efficiënt verloop van de MLC voorafgaand aan het eigenlijke onderzoek een bijeenkomst worden georganiseerd met de belastingplichtige of informatiehouder waarin deze een toelichting geeft op de fiscale onderwerpen waarop de MLC betrekking heeft.

De vertrouwelijkheid van een informatieverzoek of MLC is verankerd in bilaterale en multilaterale verdragen, zoals artikel 26 van het OESO Modelverdrag. Deze interstatelijke geheimhouding heeft als doel om de controle-strategische belangen van de verzoekende staat te beschermen. In de toelichting op artikel 26 van OESO Modelverdrag is aangegeven dat de plicht tot geheimhouding ook de briefwisseling tussen de betrokken bevoegde autoriteiten betreft. Vervolgens wordt nader gepreciseerd dat het alleen om de brieven zelf gaat en niet om de in de brieven vermelde informatie. Uitdrukkelijk wordt aangegeven dat er door de aangezochte staat een minimum aan informatie, afkomstig uit het officiële verzoek om informatie, aan de belastingplichtige of een informatiehouder moet worden gegeven om deze in staat te stellen de verzochte informatie te verstrekken dan wel zich tegen de verstrekking te kunnen verzetten.

Een informatieverzoek kan gaan over een individuele belastingplichtige, maar kan ook de vorm hebben van een derdenonderzoek, waarbij informatie bij een administratieplichtige over een derde (de belastingplichtige in de verzoekende staat) wordt opgevraagd. Los van de interstatelijke geheimhoudingsplicht geldt in een dergelijk geval ook de eventuele nationale fiscale geheimhoudingsplicht.

Artikel 28 van de WIB verklaart artikel 67 AWR van overeenkomstige toepassing op inlichtingen die in het kader van wederzijdse bijstand van een bevoegde autoriteit van een andere staat zijn verkregen, alsmede op inlichtingen die onder meer bij een onderzoek als bedoeld in artikel 8 van de WIB verkregen zijn. Artikel 67 AWR bevat een vergelijkbare nuance als artikel 26 van het OESO Modelverdrag. Niet elke bekendmaking over de persoon of zaken van een ander is verboden, maar alleen die bekendmaking die niet noodzakelijk is voor de uitvoering van de belastingwet, in dit geval in het kader van wederzijdse bijstand. Het hangt dus van de individuele feiten en omstandigheden van het geval af welke informatie er kan worden gedeeld met belanghebbende.

Vraag 10

Valt de volgende in het bezit van de Belastingdienst zijnde kennis verkregen in het kader van een multilaterale belastingcontrole onder de geheimhoudingsplicht van de Belastingdienst, in het bijzonder in het geval waarin de deelnemende landen géén toestemming hebben gegeven om deze informatie met de onderneming te delen:

- de door andere landen ingenomen voorlopige standpunten met betrekking tot de aanwezigheid van een vaste inrichting;
- de onderhandelingstactiek/ruimte van andere landen in het kader van een te bereiken compromis; en
- de voorlopige (dus niet-definitieve) uitkomsten van de multilaterale belastingcontrole?

Antwoord vraag 10

Voor het antwoord op deze vraag verwijs ik naar mijn antwoord op vraag 9.

Vraag 11

Hoe duidt u een situatie waarin de Belastingdienst de in vraag 10 onder (a), (b) of (c) genoemde kennis informeel en vertrouwelijk meedeelt aan de onderneming die voorwerp is van de multilaterale belastingcontrole?

Antwoord vraag 11

Voor het antwoord op deze vraag verwijs ik naar mijn antwoord op vraag 9.

Vraag 12

Is het Central Liaison Office (CLO) van de Belastingdienst/kantoor Almelo verantwoordelijk voor het geven van opvolging aan informatie-uitwisselingsverzoeken van andere landen, ook als de gevraagde informatie zich niet in de dossiers van de Belastingdienst bevindt, en zo ja, kondigt het CLO een administratief onderzoek aan bij de onderneming en voert het CLO het administratief onderzoek bij de onderneming uit?

Antwoord vraag 12

Het CLO is binnen de Belastingdienst aangewezen als bevoegde autoriteit voor de uitwisseling van informatie met buitenlandse fiscale autoriteiten. In die hoedanigheid is het CLO verantwoordelijk voor het geven van opvolging aan informatieverzoeken van andere landen.

Na ontvangst beoordeelt het CLO of het buitenlandse informatieverzoek voldoet aan de criteria voor de informatie-uitwisseling. Getoetst wordt op rechtmatigheid en volledigheid van het verzoek (zie ook het antwoord op vraag 9). Als de gevraagde informatie zich niet bevindt in de dossiers van de Belastingdienst, dan wordt door de Belastingdienst een administratief onderzoek aangekondigd en uitgevoerd. Na het verkrijgen van de informatie van de informatiehouder wordt vervolgens via CLO het buitenlandse informatieverzoek beantwoord.

Vraag 13

Wat zijn de geldende voorschriften of beleidsregels voor het in kennis stellen van de belastingplichtige/informatiehouder van het feit dat bij het CLO van de Belastingdienst/kantoor Almelo een uitwisselingsverzoek is binnengekomen, en is het de Belastingdienst toegestaan om

de belastingplichtige/informatiehouder in kennis te stellen van het bestaan van een uitwisselingsverzoek (ruim) vóórdat een administratief onderzoek wordt aangekondigd/ingesteld om die informatie te verkrijgen?

Antwoord vraag 13

Er zijn geen specifieke voorschriften of beleidsregels voor het in kennis stellen van de belastingplichtige/informatiehouder van het feit dat bij het CLO van de Belastingdienst een uitwisselingsverzoek is binnengekomen. De praktijk is dat de belastingplichtige/ informatiehouder pas bij de aankondiging van het onderzoek op de hoogte wordt gebracht van het feit dat er een inlichtingenverzoek bij CLO is binnengekomen. Verder verwijs ik naar mijn antwoord op de vragen 9 en 12.

Vraag 14

Wordt een belastingplichtige/informatiehouder door de Nederlandse Belastingdienst in kennis gesteld van de wijze waarop de landen, die het uitwisselingsverzoek hebben gedaan, de uitgewisselde informatie zullen gaan gebruiken, waaronder de fiscale controle en handhavingsstrategie (bijv. het al dan niet opleggen van boetes)?

Antwoord vraag 14

De Belastingdienst kan verzoeken om een terugmelding van het resultaat van het gebruik van de verstrekte gegevens. Deze informatie wordt dan niet gedeeld met de informatiehouder of belanghebbende.

Vraag 15

Wat is de rol van het Aanspreekpunt Potentiële Buitenlandse Investeerders (APBI) van de Belastingdienst, de corporate dienst Vaktechniek (CDVT) van de Belastingdienst en de concerndirectie Fiscale en Juridische Zaken (FJZ) van de Belastingdienst bij de behandeling van informatie-uitwisselingsverzoeken van andere landen en multilaterale belastingcontroles, en zijn de functionarissen van het APBI, de CDVT en/of FJZ competent om de behandeling van de informatie-uitwisselingsverzoeken te bespreken met de informatiehouder/belastingplichtige?

Antwoord vraag 15

De (coördinatie van de) behandeling van informatie-uitwisselingsverzoeken van andere landen is binnen de Belastingdienst gecentraliseerd, waarbij aan het CLO een spilfunctie is toebedeeld. Het CLO speelt ook een rol bij de uitwisseling van informatie binnen MLC's. Het CLO neemt in voorkomende gevallen contact op met het lokale behandelteam binnen de Belastingdienst. In dit proces hebben het Aanspreekpunt Potentiële Buitenlandse Investeerders (APBI), de corporate dienst Vaktechniek (CDVT) en de concerndirectie Fiscale en Juridische Zaken (FJZ) geen rol.

Vraag 16

Hoe duidt u een situatie waarin de Belastingdienst (a) een belastingplichtige/informatiehouder onmiddellijk informeert over een binnengekomen uitwisselingsverzoek, (b) aan de belastingplichtige/informatiehouder toezegt voorlopig geen opvolging aan het uitwisselingsverzoek te geven teneinde belastingplichtige/informatiehouder in staat te stellen om eventueel nadelige economische gevolgen van de uitwisseling te voorkomen en (c) de belastingplichtige/informatiehouder informeert over de fiscale controle- en handhavingsstrategie van de landen die het uitwisselingsverzoek hebben gedaan?

Antwoord vraag 16

Er zijn geen specifieke voorschriften of beleidsregels voor het in kennis stellen van de belastingplichtige/informatiehouder van het feit dat bij het CLO van de Belastingdienst een uitwisselingsverzoek is binnengekomen. De genoemde situatie onder a) doet zich in de praktijk niet voor. De genoemde situaties onder b) en c) vind ik onwenselijk. Verder verwijs ik naar mijn antwoord op vraag 9.

Vraag 17

Bent u bereid om, mede naar aanleiding van de Uber Files, in een beleidsbesluit een beschrijving en invulling te geven van de uitwisseling van informatie op verzoek en van multilaterale belastingcontroles, zoals bijvoorbeeld het Duitse ministerie van Financiën (BMF) doet (zie Guidance note on mutual administrative assistance through exchange of information in tax matters (BMF circular of 29 May 2019 – IV B 6 S 1320/07/10004:008, BStBI 2019, blz. 480), respectievelijk Guidance note on coordinated external tax audits with tax administrations of other states and territories (BMF circular of 6 January 2017 – IV B 6 – S 1315/16/10016:002, BStBI 2017, blz. 89)?

Antwoord vraag 17

In Nederland zijn de wettelijke bepalingen inzake de informatie-uitwisseling opgenomen in de WIB. De bepalingen met betrekking tot gezamenlijke audits worden met ingang van 1 januari 2023 ook in de WIB opgenomen als gevolg van de implementatie van Richtlijn (EU) 2021/514 in nationale wetgeving.³ Voorts scoort Nederland goed in de internationale peer review van de OECD⁴ inzake informatie-uitwisseling. Vooralsnog zie ik geen reden voor een apart beleidsbesluit.

Vraag 18

Hoe kijkt u, mede in het licht van de Uber Files en de verwachte toename van het aantal multilaterale belastingcontroles in de toekomst, aan tegen het idee om, naar analogie van de verantwoordelijkheid van het College Internationale Fiscale Zekerheid (IFZ) ten aanzien de afgifte van belastingrulings, een college in het leven te roepen dat verantwoordelijk is voor de centrale coördinatie van multilaterale belastingcontroles met het oog op het waarborgen van de naleving van de (internationale) procedurevoorschriften?

Antwoord vraag 18

Binnen de Belastingdienst vindt reeds een centrale coördinatie plaats van multilaterale belastingcontroles. Dit gebeurt door de Coördinatiegroep Internationale Controle Activiteiten⁵. Deze coördinatiegroep is aangewezen om internationale boekenonderzoeken qua inhoud en proces te coördineren en begeleiden. Hiermee zijn voor het waarborgen van de naleving van (internationale) procedurevoorschriften voldoende controlemechanismen ingericht. De waarborgen worden periodiek in een regiegroep besproken. Ik zie geen noodzaak tot het opzetten van een nieuw college.

Vraag 19

Kan een overzicht worden gegeven van de wijze waarop 'het belang voor de Nederlandse economie' de afgelopen tien jaar door de Belastingdienst is ingevuld in het kader van het afgeven van belastingrulings door het APBI van de Belastingdienst, en kan daarbij tevens aandacht worden besteed aan de gehanteerde (macro-)economische criteria en de overige criteria (bijv. het al dan niet legale karakter van de te ontplooiën activiteiten)?

Antwoord vraag 19

Het APBI is eerste aanspreekpunt binnen de Belastingdienst voor bedrijven die nog niet (of slechts beperkt) in Nederland hebben geïnvesteerd en voor ondersteuning bij relatief omvangrijke vervolginvesteringen. Voor alle onderwerpen waar het APBI zekerheid vooraf over geeft gelden uiteraard de kaders van wet- en regelgeving, beleid, jurisprudentie en internationale afspraken.

Vanaf 1 juli 2019 is het Besluit vooroverleg rulings met een internationaal karakter van kracht. In dit Besluit is geregeld dat alle vaststellingsovereenkomsten, waaronder die door het APBI aan het College IFZ zijn voorgelegd, moeten worden beoordeeld en goedgekeurd door het College IFZ.

³ Kamerstukken II 2021/22, 36 063.

⁴ <https://www.oecd.org/netherlands/global-forum-on-transparency-and-exchange-of-information-for-tax-purposes-the-netherlands-2019-second-round-fdce8e7f-en.htm>

⁵

https://download.belastingdienst.nl/belastingdienst/docs/leidraad_toezicht_grote_ondernemingen_dv4231z3fd.pdf, pagina 32

Daarnaast zijn in paragraaf 2.5 van dat Besluit de rol en taken van het APBI vastgelegd. Als een potentiële buitenlandse investeerder wordt aangemerkt, de investeerder overweegt een eerste substantiële (fysieke) investering in Nederland te doen, het werkgelegenheid oplevert in Nederland en die ook aan de volgende kenmerken voldoet:

- De centrale leiding van de investeerder dan wel van het concern waarvan de investeerder deel uitmaakt bevindt zich buiten Nederland; en
- De investeerder heeft nog geen activiteiten in Nederland ontplooid die meer omvatten dan hulp- en ondersteunende werkzaamheden.

Het APBI kan bij het hanteren van deze investeringseis rekening houden met de omvang van de investering in alle relevante opzichten en – meer in het algemeen – met het belang voor de Nederlandse economie. Onder oude besluiten – dus voor 1 juli 2019 – gold het criterium een minimale investering van € 4,5 mln.

Indien sprake is van (een vermoeden van) illegale activiteiten zal mede op basis van het Besluit Fiscaal Bestuursrecht vooroverleg worden geweigerd. Voorbeelden hiervan zijn betrokkenheid bij witwassen, steekpenningen, ernstige vermogensdelicten of terrorisme.

Vraag 20

Heeft de Belastingdienst voldoende expertise in huis om te beoordelen of een investering van belang is voor de Nederlandse economie? Zo ja, waar bestaat deze expertise uit?

Antwoord vraag 20

Het APBI beoordeelt conform paragraaf 2.5 van het Besluit vooroverleg rulings met een internationaal karakter of sprake is van een substantiële (fysieke) investering die werkgelegenheid oplevert in Nederland. Daarbij kan het APBI rekening houden met de omvang van de investering in alle relevante opzichten en – meer in het algemeen – met het belang voor de Nederlandse economie. Het APBI vormt een aanspreekpunt voor investerende ondernemingen, waarna de fiscale behandeling binnen de Belastingdienst plaatsvindt binnen de kaders van wet, beleid, jurisprudentie en internationale afspraken. Bovendien, zo blijkt uit antwoord 19 moeten alle gevallen waarin de Belastingdienst internationale zekerheid vooraf geeft, ook die gevallen waar het APBI bij is betrokken, ter beoordeling en goedkeuring worden voorgelegd aan het College IFZ. Daarmee is naar mijn mening de expertise meer dan voldoende geborgd.

Vraag 21

Speelt het (door de Belastingdienst veronderstelde) belang van een investering voor de Nederlandse economie enkel een rol bij het afgeven van belastingrulings aan buitenlandse investeerders in Nederland, of speelt het belang van een investering voor de Nederlandse economie direct of indirect óók een rol bij de behandeling door de Belastingdienst van uitwisselingsverzoeken en de wijze waarop door de Belastingdienst met een buitenlandse investeerder wordt omgegaan in het kader van een multilaterale belastingcontrole?

Antwoord vraag 21

Alle buitenlandse investeerders, ongeacht het belang van de investering, kunnen verzoeken om zekerheid vooraf. Of het APBI al dan niet betrokken is heeft geen invloed op de fiscale behandeling. Zoals ik in de antwoorden op voorstaande vragen heb aangegeven is het APBI alleen een eerste aanspreekpunt voor investerende buitenlandse ondernemingen. De latere fiscale behandeling vindt binnen de Belastingdienst doorgaans plaats door anderen dan het APBI binnen de kaders van wet, beleid, jurisprudentie en internationale afspraken. Overigens is het APBI wel bevoegd om afspraken met belastingplichtige te maken. Zoals uit antwoord 19 blijkt, moeten alle gevallen waarin de Belastingdienst internationale zekerheid vooraf geeft, ook die gevallen waar het APBI bij is betrokken, ter beoordeling en goedkeuring worden voorgelegd aan het College IFZ. Bij de behandeling van uitwisselingsverzoeken of bij een multilaterale belastingcontrole speelt het belang voor de Nederlandse economie geen enkele rol.

Vraag 22

Is er volgens u, mede in het licht van de Uber Files, aanleiding om het functioneren van het APBI, de CDVT en FJZ te evalueren (en in de toekomst al dan niet periodiek), en de taken en de verantwoordelijkheden van de stafdiensten CDVT en FJZ in het organisatiebesluit van de Belastingdienst te omschrijven.

Antwoord vraag 22

Ik heb geen aanleiding het Organisationsbesluit Directories-Generaal Belastingdienst, Toeslagen en Douane 2021, noch de Uitvoeringsregeling Belastingdienst 2003 aan te passen, ook niet in het licht van de Uber Files.

Vraag 23

Behoort het tot het takenpakket van de Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA) om aanwezig te zijn bij, dan wel actief te participeren in gesprekken tussen de Nederlandse Belastingdienst en een onderneming waarin individuele fiscale aangelegenheden van de onderneming worden besproken?

Antwoord vraag 23

De NFIA heeft als taak om buitenlandse bedrijven aan te trekken naar Nederland, hen te helpen bij vervolginvesteringen in ons land of hen voor Nederland te behouden bij een heroverweging van de strategie. Dit doet de NFIA onder andere door bedrijven te informeren over alle voor het bedrijf relevante aspecten van het Nederlandse investeringsklimaat. Hieronder valt ook het informeren van bedrijven over het belastingklimaat in Nederland in algemene zin en het introduceren van bedrijven bij relevante partijen die hen van verdere informatie kunnen voorzien (liaison functie). Voor specifieke belastingzaken verwijst NFIA door naar de bevoegde instantie. Bij de Belastingdienst betreft dit het APBI. Tijdens gesprekken met bedrijven waarbij ook een vertegenwoordiger van de Belastingdienst aanwezig is wordt gehandeld conform de fiscale geheimhoudingsplicht. Dit wil zeggen dat geen vertrouwelijke fiscale gegevens met NFIA worden gedeeld en dat bespreking van bedrijfsspecifieke fiscale zaken separaat tussen Belastingdienst en bedrijf plaatsvindt. Voor zover belastingplichtige in gesprekken met de NFIA en het APBI fiscale informatie deelt, geldt ook voor de NFIA artikel 67 AWR.

Vraag 24

Kunt u de in 2015 geldende interne gedragscode van de NFIA openbaar maken alsmede de meest recente versie?

Antwoord vraag 24

Voor de NFIA geldt volgens het ministerie van Economische Zaken en Klimaat de algemene Integriteitscode Rijk. Dit was ook in 2015 het geval. Aanvullend daarop is in 2014 voor NFIA intern een specifieke Code of Conduct over omgang met fiscale zaken opgesteld (zie bijlage II – 'Economic diplomacy and fiscal investment climate – code of conduct for NFIA).

Naast de algemene Integriteitscode Rijk hanteert de NFIA een eigen algemene Code of Conduct, welke ook op de website van de NFIA is gepubliceerd ⁶.

Vraag 25

Valt een afgevaardigde van de NFIA die een gesprek bijwoont van een onderneming en de Belastingdienst waarbij individuele fiscale aangelegenheden van die onderneming worden besproken, onder de fiscale geheimhoudingsplicht van art. 67 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR)?

Antwoord vraag 25

De fiscale geheimhoudingsplicht van artikel 67, eerste lid, AWR is van toepassing op eenieder die in het kader van de uitvoering van de belastingwet de beschikking krijgt over fiscale gegevens en

⁶<https://investinholland.com/>

geldt dus ook voor de fiscale informatie die NFIA hoort bij het bijwonen van een gesprek met het APBI en belastingplichtige.

Vraag 26

Hoe verhoudt de opstelling van de Nederlandse Belastingdienst in de Uber-casus zich tot de overeengekomen richtsnoeren binnen de Groep gedragscode/Code of Conduct Group (business taxation)?

Antwoord vraag 26

De Gedragscodegroep is een Europees politiek overlegorgaan dat tot stand is gekomen op basis van een afspraak tussen de lidstaten, met als doel om te voorkomen dat er schadelijke belastingconcurrentie op het gebied van preferentiële fiscale regimes (zoals de innovatie box) binnen de EU plaatsvindt. De Gedragscodegroep heeft criteria ontwikkeld om deze schadelijke belastingconcurrentie te identificeren. Deze criteria zien met name op de opzet van de wetgeving van de lidstaten zelf, en niet zozeer op de toepassing ervan door belastingdiensten.

Vraag 27

Zijn er andere Europese landen die zich ten aanzien van Uber niet gehouden hebben aan deze richtsnoeren? Zo ja, welke?

Antwoord vraag 27

Ik heb hierover geen signalen ontvangen en ga hier niet over. Zoals omschreven is in vraag 26 heeft de Gedragscodegroep criteria ontwikkeld om schadelijke belastingconcurrentie te identificeren. In de Gedragscodegroep wordt beoordeeld of landen zich aan deze criteria houden.

Vraag 28

Overweegt u, gezien de capaciteitsproblemen bij de hersteloperatie van de toeslagenaffaire, om in overleg met de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane de collega's van het APBI in te zetten bij deze hersteloperatie?

Antwoord vraag 28

Nee, vanwege de specifieke vaardigheden en kennis bij beide afdelingen zal dit niet gebeuren.

Vraag 29

Is er ooit in de afgelopen acht jaar vanuit de politiek een hint, suggestie, opdracht of andere vorm van sturing geweest om iets te doen waar specifiek het bedrijf Uber baat bij zou hebben, en zo ja, welke actie(s) was/waren dat?

Antwoord 29

Momenteel vindt hiernaar een inventarisatie plaats. Zodra deze is afgerond wordt de Kamer geïnformeerd.

Vraag 30

Kunt u een overzicht geven van alle contacten van ministers, staatssecretarissen en topambtenaren (DG en hoger) aan de ene kant en met vertegenwoordigers van Uber aan de andere kant sinds 2012?

Antwoord 30

Momenteel vindt hiernaar een inventarisatie plaats. Zodra deze is afgerond wordt de Kamer geïnformeerd.

Vraag 31

Kunt u een overzicht geven van alle ontmoetingen waarbij minister, staatssecretarissen en/of topambtenaren aanwezig waren en ook mevrouw Kroes en er gesproken is over Uber sinds 2012? Kunt u over elk van deze bijeenkomsten zoveel mogelijk informatie geven?

Antwoord 31

Momenteel vindt hiernaar een inventarisatie plaats. Zodra deze is afgerond wordt de Kamer geïnformeerd.

Vraag 32

Zijn er e-mails, notities over andere zaken bij de rijksoverheid (vanaf 2012) waarin zowel de naam van mevr. Kroes als Uber genoemd worden? Zo ja, kunt u die aan de Kamer doen toekomen?

Antwoord vraag 32

Momenteel vindt er een inventarisatie plaats hiernaar. Zodra deze is afgerond wordt de Kamer geïnformeerd.

Vraag 33

Kunt u de interne nota met belnotitie over de aanbidding van een bidbook aan Unilever, het bidbook en de bijbehorende coverletter openbaar maken op grond van art. 68 van de Grondwet, en zo nee, wilt u de weigering en dus een beroep op de uitzonderingsgrond van art. 68 van de Grondwet voorleggen aan het kabinet en met redenen omkleed aangeven waarom de stukken niet aan de Kamer ter beschikking worden gesteld?

Antwoord vraag 33

Eerder is uw Kamer geïnformeerd over het bidbook en de reden om het niet openbaar te maken (zie brief van de minister-president⁷ d.d. 12 december 2018, brief van de minister Wiebes⁸ 11 september 2018). Inmiddels is over het openbaar maken van het bidbook Unilever met de daarbij behorende coverletter en belnota de Wob-procedure afgerond en heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in hoger beroep bij uitspraak van 15 juni 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:1699) geoordeeld dat het openbaar maken van het bidbook geweigerd mag worden omdat openbaarmaking de economische en financiële belangen van de Staat schaadt. Het aan uw Kamer openbaar verstrekken van het bidbook met coverletter en belnota op grond van artikel 68 Grondwet zou afbreuk doen aan de uitspraak en de achterliggende reden waarom het bidbook niet openbaar is gemaakt, te weten een goede en effectieve acquisitie door de NFIA. Indien gewenst, kunnen de stukken door de minister van Economische Zaken en Klimaat wel vertrouwelijk ter inzage aan uw Kamer ter beschikking worden gesteld.

Vraag 34

Wilt u de stukken als bedoeld in vraag 29 die u niet openbaar maakt, ter vertrouwelijke inzage leggen bij de Tweede Kamer?

Antwoord vraag 34

Ja. Ik verwijs naar het antwoord op vragen 29 tot en met 32.

Vraag 35

Kunt u deze vragen een voor en voor 20 augustus 2022 beantwoorden?

Antwoord vraag 35

Ik heb de vragen een voor een beantwoord en verstuur de beantwoording in het Kamerreces aan de Kamer.

⁷ 2018/19, 32 637, nr. 340

⁸ 2017/18 32 637, nr. 315.